

TGK-ÇELTİK TEBLİĞİ(Tebliğ No: 2002/11)

(Yayımlandığı R.G.15.02.2002/24672)

Amaç

Madde 1 — Bu Tebliğin amacı, çuvalı veya dökme olarak pirince işlenmek üzere, piyasada satışa sunulan çeltiğin tekniğine uygun ve hijyenik şekilde işleme, muhafaza, depolama, taşıma ve pazarlamasını sağlamak üzere bu ürünlerin özelliklerini belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 — Bu Tebliğ, çuvalı veya dökme olarak pirince işlenmek üzere piyasaya sunulan çeltiği kapsar.

Hukuki dayanak

Madde 3 — Bu Tebliğ, 16/11/1997 tarihli ve 23172 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği" ne göre hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 — Bu Tebliğde geçen;

- a) Çeltik: Buğdaygiller (Graminea) familyasına giren Oryza sativa L. Kültür bitkilerinin kavuzları soyulmamış taneleri,
- b) Kırık çeltik: Çeltik taneleri arasında bulunan, 1/4' ünden fazlası kırılmış olan çeltikler ile kargo ya da kahverengi pirinç parçalarını,
- c) Kargo ya da kahverengi pirinç: Sadece dış kavuzu alınmış taneyi,
- d) Tam kargo: Kırılmamış bütün haldeki kargo ya da kahverengi pirinci,
- e) Tam pirinç: Değirmenleme işlemi tamamlanmış 100 gr. çeltikten elde edilen en fazla 1/4' ü kırılmış olan pirinç tanelerini,
- f) Baş pirinç miktarı: Ham ve tebeşirleşmiş taneleri ayrıldıktan sonra kalan tam pirinç miktarına uzun taneli çeltikler için %3, orta ve kısa taneli pirinçler için %5 oranı tam pirince ilave edilerek elde edilen değeri,
- g) Randıman: 100 g çeltikten elde edilen baş pirincin yüzde (%) olarak ifadesi,
- h) Uzun taneli çeltik: Tane boyu ortalaması 9.0 mm ve üzerinde olan çeltikleri,
- ı) Orta taneli çeltik: Tane boyu ortalaması 7.5-9.0 mm arasında olan çeltikleri,
- i) Kısa taneli çeltik: Tane boyu ortalaması 7.5 mm'den az olan çeltikleri,
- j) Diğer çeşitler: Çeltik taneleri arasında bulunan kendi çeşidi dışındaki diğer çeltik çeşitlerine ait taneleri,
- k) Mandık ya da kırmızı tane ve kırmızı çizgili tane: Yüzeyi kırmızı renkli pericarp ile kaplı taneyi ve pericarp kalıntısı olarak çeşide has olmayan değişik yoğunlukta kırmızı çizgiler içeren taneyi,
- l) Ham tane ve tebeşirleşmiş tane: İyi olgunlaşmamış veya gelişimini tamamlamamış çeltiklerden elde edilen yeşil veya yeşilimsi renkteki taneler ile çeşitli nedenlerle mat, süt beyazı renk almış ve tebeşir görünümünde bulunan taneleri,
- k) Yabancı madde: Çeltik taneleri arasında bulunan çeltik dışındaki diğer bitkilere ait taneler ile taş, toprak, kum gibi inorganik maddeler ve kavuz, sap, saman, kılçık gibi organik maddeleri,

l) Hasarlı tane: Isı, rutubet, hastalık, böceklenme ve diğer sebeplerden dolayı sararmış, çeşitli büyüklükte siyah veya kahverengi lekeler içeren veya böcek yenikli taneyi ifade eder.

Ürün özellikleri

Madde 5 — Bu Tebliğ kapsamındaki ürünlerin özellikleri aşağıda verilmiştir:

- a) Çeltik kendine özgü doğal renk ve kokuda olmalı, gözle görünür küflü ve kızışmış tane ile canlı böcek ve hayvansal kalıntılar içermemelidir.
- b) Çeltiklerin rutubet miktarı en fazla %14,5 olmalıdır.
- c) Ölü böcek ve parçaları %0.2' yi geçmemelidir.
- d) Çeltikte kalite kriterleri EK' te verilen değerleri aşmamalıdır.

Katkı maddeleri

Madde 6 — Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünler "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"nin Gıda Katkı Maddeleri bölümünde yer alan hükümlere uygun olmalıdır.

Bulaşanlar

Madde 7 — Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünler "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"nin Bulaşanlar bölümüne uygun olmalıdır.

Pestisit kalıntıları

Madde 8 — Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerde pestisit kalıntıları "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"nin Pestisit Kalıntıları bölümünde verilen değerlere uygun olmalıdır.

Hijyen

Madde 9 — Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünler "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"nin Gıda Hijyeni bölümünde yer alan genel kurallara uygun olarak üretilmelidir.

Ambalajlama ve etiketleme-işaretleme

Madde 10 — Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin ambalajlanması ve işaretleme "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"nin Ambalajlama ve Etiketleme-İşaretleme bölümüne uygun olmalıdır.

Etikette "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"nin Etiketleme ve İşaretleme bölümüne ek olarak; ürüne ait çeşit adı ile çeşidin uzun, orta, kısa taneli çeltiklerden hangi gruba ait olduğu belirtilmelidir.

Taşıma ve depolama

Madde 11 — Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin taşınması ve depolanmasında "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"nin Taşıma ve Depolama bölümündeki kurallara uyulmalıdır.

Numune alma ve analiz metodları

Madde 12 — Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerden, üretim hattından ve muhafaza deposundan numune alınmasında "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"nin Numune Alma ve Analiz Metodları bölümündeki kurallara uyulmalıdır. Numune uluslararası kabul görmüş metotlara göre analiz edilmelidir.

Tescil ve denetim

Madde 13 — Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünleri üreten ve satan işyerleri; tescil ve izin, ithalat işlemleri, kontrol ve denetim sırasında bu Tebliğ hükümlerine uymak zorundadır. Bu hükümlere uymayan işyerleri hakkında 560 sayılı "Gıdaların Üretimi,

Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname" hükümlerine göre yasal işlem yapılır.

Denetim

Madde 14 — Bu Tebliğde yer alan hükümlerin uygulanması ile ilgili denetim, 560 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre Tarım ve Köyşleri Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı tarafından yerine getirilir.

Geçici Madde 1 — Halen faaliyet gösteren ve bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünleri üreten ve satan işyerleri 1 yıl, ithalat yapan firmalar 30 gün içinde Tebliğ hükümlerine uymak zorundadır. Bu süre içinde gerekli düzenlemeleri yapmayan söz konusu üretim yerlerinin faaliyetine izin verilmez. Bu sürenin sonunda söz konusu üretim yerleri ile Tebliğ hükümlerine uymayan ürünleri satan işyerleri hakkında 560 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre yasal işlem yapılır.

Yürürlük

Madde 15 — Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 16 — Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Köyşleri Bakanı ile Sağlık Bakanı yürütür.

EK

Çeltikte Kalite Kriterleri

Kırık Çeltik	% 6 en çok
Tam Kargo	%10 "
Diğer Çeşitler	%10 "
Yabancı Madde	% 4 "
Randıman	% 40 en az
Hasarlı Tane	% 2 en çok
Mandık ve Kırmızı Çizgili Pirinç	% 5 "
Ham ve Tebeşirleşmiş Tane	% 7 "